

SDR varnar för negativa effekter i statens folkbildningsutredning

19 februari 2025

Foto: SDR

Den statliga folkbildningsutredningen har lagt fram nya förslag för att förändra finansieringen av studieförbund och folkhögskolor. Sveriges Dövas Riksförbund (SDR) har i sitt remissvar uttryckt allvarliga farhågor över hur dessa förslag kan påverka dövas tillgång till utbildning och möjlighet till delaktighet i samhället.

Folkbildningsutredningens uppdrag har varit att föreslå ändringar för att förbättra folkbildningen både vad gäller dess statsbidrag och dess förutsättningar att verka framöver. Utredningen föreslår en skärpt kontroll av statsbidragen och ökade krav på resultatredovisning för att säkerställa att resurserna används effektivt. Syftet är att se till att folkbildningen når prioriterade målgrupper och att statsbidragen inte missbrukas. Därför menar utredningen att en tydligare uppföljning av hur bidragen används kan skapa mer transparens och rättvisa i fördelningen av resurser.

Utredningen föreslår också en förändrad styrning av folkbildningssektorn, där staten i högre grad ska påverka prioriteringar och inriktningar för verksamheterna. Det kan innebära en ökad fokusering på vissa målgrupper och behovsanpassade insatser, men även en risk att mindre aktörer, såsom dövorganisationer, får minskat inflytande över verksamhetens utveckling.

SDR menar att de föreslagna förändringarna riskerar att försvåra för organisationer som erbjuder utbildning på svenskt teckenspråk. Förbundet lyfter fram några farhågor i sitt remissvar. Bland annat befarar de att nya finansieringsmodeller kan leda till minskat stöd för folkhögskolor och studieförbund som arbetar med teckenspråk, vilket skulle försämra tillgången till utbildning för döva och hörselskadade. Dessutom påpekar SDR att striktare krav på resultatredovisning kan slå särskilt hårt mot mindre aktörer, vilket kan leda till att värdefulla utbildningsinitiativ försvinner. Många organisationer som arbetar för döva har begränsade administrativa resurser och riskerar att inte kunna uppfylla de ökade byråkratiska kraven.

I sitt remissvar betonar SDR att folkbildning inte bara handlar om utbildning utan också om att skapa en social och kulturell mötesplats för döva. Om resurser skärs ner kan det få negativa konsekvenser för språkutveckling, identitet och delaktighet i samhället. För många döva är folkbildningen ett av få sammanhang där de kan använda sitt språk fullt ut och känna tillhörighet. SDR framhåller att om staten ökar sin styrning av folkbildningen kan det leda till att dövas behov och perspektiv hamnar i skymundan. Det är därför viktigt att folkhögskolor och studieförbund själva får påverka sin verksamhet för att kunna möta målgruppens specifika behov.

SDR uppmanar regeringen att ta hänsyn till dövas och andra minoritetsgrupps behov i det fortsatta arbetet och efterlyser en mer inkluderande dialog där funktionshinderperspektivet får en tydligare plats i folkbildningspolitiken. Eftersom ett beslut som inte tar hänsyn till dövas perspektiv kan få långsiktiga negativa konsekvenser för tillgången till utbildning och social gemenskap för döva och hörselskadade i Sverige.

Regeringen väntas nu analysera remissvaren innan beslut fattas om hur förslagen ska genomföras.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com